

Êg **secretaria de cultura** am dasha bêsh gêgêr ki'i bêsh o'ob buikam ko matam êg tuat jêgui êg coronavirus (COVID-19) y êg ta'am a nukda ko koba makan ko'okdam y êkam im bam o'ob a ko'okdam.

¿ÊG TUAT JÊGUI CORONAVIRUS?

Bêsh coronavirus jêgui jêmak virus (li'i ja'at duakam apê Im ap nêidi am bupi bèn, jêmak makin at tajta êk makin lootor nukud) bêsh êk ja'at ish ko'okdam kêg ish têgui êkam toiñig pal ta'am o shê ko'ok ojdóm jêvil ap bêijig bêsh o'ob tam kookig ja'at duakam êp.

Êg coronavirus o'ob tam ko'okdam têgui Pal ta'am o shê têgui ko'okdam.

¿ÊG TA'AM ÊP JÊMAG O'OB A KO'OKLIG?

Êg bêtdam ko'ok coronavirus COVID-19 kêg êp jêmak o'ob ko'oklig.

Êg ko'ok êp jêmak o'ob ko'oklig êp jêmak ap têgui beñiga bèn ko ap yoisin, bijshi, am nonov bèn êg ta'ak ko'okdam, ja'at bèn bêsh am dajba ko'ok êg virus o ap am buijbash tatimdin, am teñ, dak, bupi ap koi am nonov bakna.

¿ÊG TUAT AP DUÑIG KO AP BÊSH NUKUD O AP TADAM KO AP NUKUD ÊG CORONAVIRUS?

Apê tañi ko am aagan êbi bêsh o'ob amig êg ta'ak kêg o'ob nêidi ko'okdam êk ta'am têtêg **unidad de inteligencia epidemiológica y sanitaria.**

Korreo:
ncov@dgepisaud.gob.mx

Teléfono:
(55) 5337 1845 êp am (800) 004-4800

Fuente:
Secretaria de salud

Lengua:
Pima del Norte

Traducción:
Blanca Rentería Galiz

**BÊJSHI
AT ISH
NUKDA
KO
KOB
AT
KO'OK
DAM**

¿ÊG TADAKIG?

Voisin bijshi

Bêsh am jon ko'ok

Toiñig

Mo'or ko'ok

Im ap jêvil bêjjig (shê ko'ok)

Apê ko'okdam im ap jêvil bêjjig lotor ap gagan.

¿ÊG AT DUÑIG KO AT ISH NUKDA?

Nonov bakna Mujiimdam shudug shê shavan bèn o ap êp gel alcohol 70% vên am nonov tam tua.

Koba buijbash tatimdin am nonov buamash ni am dak, teñ am bupi.

Ap yoisin o bijsha am nov shêsh vên kêg kupig am dak am teñ o jêmak pañ vên o am nov shêsh vên.

Koba shishvan im ap tadam ap kêg duñig jêmak pañ ap vên a duñig bajba êg pañ jêmak bolsh tam ap basig kêg ap bulig têtêm shontag nanak tam jodvig, ap am nonov bakna.

Kêg buana bêsh ja'at êgtuat kêg bêsh tas ap tajta, ki'i sham shê oficin tam, êbi jival im am bapag, camión o car tam, êbi reunión nanta etc. Daksha ko am bapan jêbil shê tas.

Ki'i tam bia ap ko'ok tadakam o ap l'm ap jêvil bêjjig o ap êkam tadakam (toiñig numer 38°, mo'or ko'ok, am baikar ko'okan, shishvan mêrdan etc).

Koba o'ob bèn nashga êg ta'ak ko'okdam o ojdam jêvil bêjjig.

BOJOV IM BOJOV

¿Remedi apad kularti êg bêtdam ko'ok coronavirus?

Koba. Êg remedi im apad kularti êg bêtdam ko'ok.

¿Êg bêtdam ko'ok coronavirus jêmak jojtom prueb vên ap mati?

Koba. Ap mati lotor ê-êr am baijbi bajba lotor am nêidi bajba ap mata.

¿Êg vacun têtêg influenza êp am nojollig ko koba am têtgan en bêtdam ko'ok coronavirus?

Koba. Êg vacun têtêg influenza im am nojollí. Êg COVID-19 judil a remedi tajta.

¿Bojbi ko êg bêtdam ko'ok coronavirus gêgêr o'ob têtigak?

Koba. Bêsh o'ob têtigak, pero gêgêr o'ob pal jojtom têtigak.

ÊKAM A NUNKDA GÊGÊR REUNIÓN O PIAJISH TAM

ESCENARI 1

(Mui o'ob ko'ok)
Koba kupi

Gel alcohol bèn ap am dasha êbi o'ob am bapimdi gêê reunión bui o pïajish

Apê kêg nêidi êbi dara bêsh ja'at êk ta'ak kêg am nukdi ko koba am ko'ok am makan

Nukdi êbi dara ja'at êk ta'ak am nukdi gêgêr ki'i tam

ESCENARI 2

(Jêmak shiên o'ob ko'ok)
Kupig êbi ap am têtgui ko'ok

Gel alcohol bèn ap am dasha êbi o'ob am bapimdi gêê reunión bui o pïajish

Apê kêg nêidi êbi dara bêsh ja'at êk ta'ak kêg am nukdi ko koba am ko'ok am makan

Im mui o'ob am bapig êrbupan 50% am bapigba o'ob

ESCENARI 3

(mui mil o'ob ko'ok)
Bêsh kékbi

Im a natiba gêê reunión o pïajish o êp pêmag tas tam a Nati, êg ta'ak bêsh nukud tas